

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

48. szám.

Debrecen, 1926 november 27.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

A biblia himnusza.

Részlet dr. Baltazár Dezső püspök 1925. évi jelentéséből.

Ismét egy esztendeje telt el a múlandóságunknak. Ismét egy esztendő tanított bennünket az előtte lefolyó és utána lefolyandó esztendőkkel egyben arra, hogy sem az embereknek, sem az országoknak sorsa nem a maguk kezében van, hanem az Istenében, aki a maga eleve elrendelő hatalmával, bölcsességével és jóságával mindeneket javunkra igazgat, akár meg tudjuk érteni, akár nem az ő tökéletességre nevelő útait.

Azzal tisztában kell lenni a gyengének is, a hatalmasnak is, hogy a maga erején meg nem állhat, hogy bármilyen buzgalommal, lemondással és feláldozással plántál és öntöz is, nem ő maga, hanem egyedül Isten adja az előmenetelt. Ennek az igazságát legjobban azok tudják belátni, akik sok fáradságos munkájukat megtévén, nem könnyező szemekkel, hanem nyugodt lélekkel tekinthetnek vissza az esztendők múltására. Nyugodt lelkük, a minden bölcsesség kezdetét jelentő Istenféleimük segítségével megjelenti nekik, hogy akármilyen erős volt is az akarata és bármilyen gyors is a futásuk, mégis csak az isteni könyörületnek volt a döntő része mindazokban, amelyeknek tetejére a siker zászlóját feltűzhetik. Az Isten felmagasztaló jótetszésének megszerzéséhez szükséges alázatosság ebből a belátásból ered.

Szeretem magamnak megengedni azt a hitet, hogy legszorgosabb igyekezettel törekedtem ennek az alázatosságnak a törvényét urrá tenni a lelkem, cselekedeteim és életem felett. Minden vezérnek, de különösképpen az Isten országa szolgálatára rendelt lelki vezérnek tudnia kell és követni is azt a már pogány lelken is megvirradott igazságot, hogy míg az Istennél kisebbségben érezzük magunkat, addig uralkodhatunk. Elsősorban uralkodhatunk magunkon, ami a legnagyobb erő és tudomány, azután mások lelkén aképpen, hogy az alázatosságunkban elismert, bizonyított Isten-királyságot Jézus evangéliumának minden hívők idvességére

elégseges hatalmával kizárólagos urrá és parancsolóvá emeljük mindenek és mindenki felett.

Ahhoz, hogy emellett a zsinórmérték mellett igazítsuk felretérés nélkül a lépéseinket a Szentírás, a Biblia a nélkülözhetetlen eszköz.

A mi fogyaték és hiány bennünk, egyesekben, a mi hátramaradás az anyaszentegyház épülésében van, annak magyarázatát a nem követett, nem tudott, nem ismert, de nem is forgatott Szentírás, a porlepte bibliák garmadája adják. Ha magyar református egyházunk a többi egyházakkal való nemes versenyében az elsőseget meg akarja tartani, egyesegyedül a Bibliának legteljesebb tudásával és legpontosabb követésével tarthatja meg. Lehetünk szám szerint akármennyien és világ szerint akármilyen tudományosak és hatalmasok, a múlandóság zúgó tengerén hányt-vetett hajóroncs leszünk, ha hitünk erősségének a horgonyával: a Bibliával oda nem tudjuk fogatni magunkat az örök állandósághoz.

Magyar református egyházunk a Bibliával a kezében, de nemcsak a kezében, hanem az életében is tudta a múlt századok folyamán nemcsak a hitéletnek, hanem a nemzeti életnek is olyan tényezőjévé kiépíteni magát, hogy nélküle tisztán sem egyiket, sem másikat elképzelni sem lehet. A múltból átvett szent hivatását a jövőben is csak így töltheti be. Nem maradok a képzelődés világában azzal a feltevésessel, hogy a jezsuitizmusnak előttünk álló rég tapasztalt előretörése elmaradt volna, ha a magyar református egyház tagjaiban és szervezetében a Biblia alapján és tartalmával az evangéliumi öntudatnak azt a mértékét képviselte volna, amely a múltban képessé tette a középkor bibliaellenes világát a Biblia diadalának világával megdönteni és felváltani.

A reformáció nem új hit, hanem a római egyház által emberi találmányok által elhomályosított evangéliumi istenhit, a református vallás nem új vallás, hanem az Úr Jézus evangéliumában foglalt erkölcsi- és hitigazságok vallása, amelyet az Idvezítő által adott és apostolai által tanított ősi, eredeti tiszta mivoltából kiforgatott a pogány-vallás és ószövetségi vallás

miszlicizmusa, cerimóniája, áldozati rendszere és külsőséges könnyű természete iránti rokonszeny ereje.

Nem szabad gondolnunk, hogy magyar kálvinistaságunknak akár múltunk érdemeire való hivalkodó útalással, akár hangokban és szövegekben álló kuruckodással, akár gazdasági, vagy politikai tömörülések programjainak és bandériális felvonulásaival eleget teitünk. Magyar kálvinistaságunknak minden nemzet-történelmi tisztos speciálitásai mellett is a tartalma, ereje, méltósága, elsőségre való igénye a Szentírás tanulása, tudása, a Szentírás hitének vallása s ezen hit szerinti cselekedetek bizony-ságaival gazdagon megáldott élet.

Az ilyen élet példaként mutatása az a „zászlós tábor”, amely előtt a világ szerint még olyan hatalmas ellenség is csak ideig-óráig tarthatja magát; mert megszégyenülve, le kell raknia a világ dicstelen fegyverzetét s felvenni a Szentírás parancsolataihoz alkalmazott keresztény élet ama gyönyörűségét és könnyű terhét, melyet a hűség hordozás után az örökélet koronájával vált fel az Örök Bíró.

Hadd állítsam tehát oda lelkészképzésünk sarkitételül, lelkipásztoraink és hivatalosaink mindennapi nélkülözhetetlen lelkikenyereül, gyülekezeteink és egyháztagjaink pótolhatatlan élettelmül a Szentírás olvasását, tanulását és tudását. Meg vagyok róla győződve, hogy ha ez a tanácsom elfogadásra és követésre talál, akkor az egész egyháznak és tagjainak az élete is ama mennyből alászállott Jeruzsálem külső és belső erősséget formálja ki, amelyben Jézus lévén a király, a jövőnk csak győzedelmes lehet.

A szomorú tapasztalat általánossága jogot ad rá, hogy halásejtelenül szorongatott erővel kiáltssam bele a sivár életbe az Írás szorgalmas tudakozásának a szükségességét, ismételve, hogy ha gazdagságban, lényben, művészetben, világszerinti hatalomban „a mi régi ellenségünkkel” versenyezni nem tudunk, mert nem is akarunk, akkor a Szentírás erőivel legyünk gazdagok és hatalmasok, mert ezeknek az erőknek a bírásával áll és hiányával esik a létjogunk.

A belemisszió, evangélizáció fellendülése, az ifjúsági mozgalmak terjedése, a tanintézetek kebelében a gyülekezeti élet berendezése, a vallási tárgyú konferenciák, mind azt mutatják, hogy a figyelem, vágy és áhítóság mindig jobban és jobban irányul a bibliás élet felé. Ilyen élet nélkül nem is volna semmi értelme a római egyháztól elkülönítet szervezetben hozni a külön szervezet fenntartásával járó áldozatokat, viszont a Biblia diadalával teljes külön élet a föld mindenkinces odaáldozásának mértékét megéri.

Konferencia Szolnokon. A szolnoki református egyház folyó hó 27., 28-án konferenciát rendez Hatolka Kázmér, Bereczky Albert, Fiers Elek, Szönyi Sándor és Czmorek Jenő közreműködésével, továbbá énekszámokkal és szavazatokkal.

Tárca

Emlékezzünk meg így is...

(Az országos presbiteri tanácskozásról.)

Nagyszerű és felemelő volt mindenképpen, ami ott történt Debrecenben. A szónoklatok, a hatás, a felvonulás stb. De higgye el mindenki, hogy nem kevésbé volt nagyszerű, pompás és áldott, amit oda vittünk is! Majdnem azt merem mondani, hogy azért volt olyan sikerült ez a konferencia, mert a sikert már oda vittük félig-meddig készen! Be derék nép is volna ez a magyar, ha mindig komolyan, szívvel-lélekkel tudnánk vele foglalkozni, szinte áhítattal és imádkozva! Hálás is volna, ragaszkodó is, ha tudnánk mindig a lelkének a nemesebb húrjain játszani. De hát mi magunk is nagyon gyarlóak vagyunk és nem mindig találjuk el a megfelelő hangot, formát, időt és alkalmat. Most azonban eltaláltuk.

Mikor érkezett a felvonulás ideje, a szárnyvonalak alig győztek befogadni és szállítani bennünket. Úgy szorongtunk ott a III. osztályú kocsikban a nyáj és a pásztorok együtt, mint a méhek a kaptárban. Szamoshátiak, Tiszahátiak: énekes faj. Nemsokáig birták a némaságot és a csendes beszélgetést. Elkezdtek a szoltárokat és dicséreteket sorjában. Az idő telt gyorsan. Nyiregyházán vig dunántúliak is voltak már köztünk. (Budapest-ről nagy kerülővel jöttek Szerencs felé.) Észre sem vettük, hogy már a *tőtthelyen* vagyunk. Mi mindenre jó az a Zsoltár!?!... Sikerült az első országos presbiteri tanácskozás, mert hű szívek és hű ajkak találkoztak ott.

*

Felejthetetlen volt, amikor az első padokban magasrangú katonatisztek (a piros köpenybélés és széles piros csik a nadrágon tábornokokra mutatott) teljes odaadással énekeltek velünk együtt. (Könyv nélkül tudták a szöveget!) Eddig azt hittük: a katona csak hadakozni, mulatozni és teremtettni tud. Íme, halljátok meg, ezek a régi vitézek a hadapródiskolában, a hadseregben, a háborúban és a mostani „békében” sem felejtették el a mi kálvinista énekeinket! Az édesanyjuktól, vagy a másiktól, az *alma mater*-től tanulták meg olyan jól?!...

Hogyne sikerült volna ez a konferencia és hogyne volna jövője egyházunknak, mikor a vasútiör-presbiter a tábornok mellett zengi: „Azért a mi szívünk nem félne, ha az egész föld megrendülne!”...

*

Bár ott lett volna az egész falu, sőt az egész ország, Tiszteletes uram! Tudom, másképpen beszélne és érezné ezután az egyházi dolgokban. Igazán örülünk, hogy mi ott vol-

tunk. Most már nyugodtabban halunk meg is. Többen tettek ilyen vallomásokat, amire nem kényszerítette őket senki, csak a lelkük tapasztalása és annak megérzése, hogy itt ő érettek történi és körülöttük forog minden, hogy az Isten dicsősége rajtuk és általuk is megláttassék egyházunkban.

Nyiregyházán is nagyon sokan voltunk, a Leánykálvineum megnyitására. Az erős hideget hősiiesen türe mindenki a hosszú program alatt, kint a szabadban, de nagy melegség támadt a szívünk táján a kedves, szép fehér termek láttán, hogy drága leányaink szép fehér lelki ruhába fognak öltözni és a szeretetünk minden szomorúságukat el fogja felejtetni, mindenkinek felett pedig övék lesz a hit, hogy örökké élő és gondviselő jó Atyjok az Isten.

Kósa Béla.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

A lelkész munkája.

(Folytatás.)

Rendes lelkész csak az lehet Genfben, csak az választható ilyenül, aki 1. betöltötte a 25. évet, 2. a) aki gimnáziumi, vagy ezzel egyenértékűnek elismert érettségit tett, b) aki a genfi egyetemen tudományos grádust szerzett, vagy ha tudományos grádusát a genfi egyetem mint egyenértékűt elismerte. Minden máshol elért tudományos grádus feletti (melyhez két félévi egyetemi tanulmány feltétlenül szükséges) a Lelkészképesítő Bizottság dönt, c) aki felszenteltetett a szent szolgálatra, d) aki elfogadta az (genfi) egyház alkotmányát. (40. §-a az érvényben levő egyházalkotmányának.)

A lelkészt a választók, a parókia választói listájába magukat felvételők választják. Ha az illetők választók az állami törvények szerint, választók lehetnek az egyházé szerint is, nem kell kimutatniok az egyházi adó kifizetését, mivel ott egyházi adó nincs, csak önkéntes hozzájárulás az egyház költségeihez. A választás módja csak abban különbözik a mienktől, hogy ha új választás esetén a két legtöbb szavazatot kapott közül szavazategyenlőség alkalmával az idősebb nyilvánítatik lelkésznek.

A rendes lelkészen kívül a genfi egyház ismer és alkalmaz helyettes (auxiliaire) lelkészt, ki a 2. pont alatti összes kívánt feltételnek megfelel. A helyettesítő lelkészek gyakorolják a szent szolgálatot, végzik az istentiszteleteket az egyház szervezeti szabályai értelmében. A Lelkészképesítő Bizottság előterjesztésére a Consistorium nevezi ki őket, épügy, mint a kiegészítő (suppléant) lelkészeket, kik a 2.a), b), d) feltételeit nem kell, hogy betöltsék. A kiegészítő lelkész csak istentiszteletet végezhet. Választható sohasem iesz, sem a többi, a Consistorium kinevezési joga alá eső lelkészjellegű

funkcióra nem számíthat. Ilyen időleges, csak helyettesítő lelkész által betölthető tisztségek, melyek tiszteletdíjjal is járnak: a segédlelkész (suffragan!), a kórházi lelkész (chapelain), a prédikátor (prédicateur) és az előadó (conférencier) tiszte.

Ezen előzmények után lássuk a rendes, parókus lelkész munkakörét. A Constitutio 42. §-a értelmében: „a hivatalban levő lelkészek meg vannak bízva az ó parókiájukban az istentisztelet tartásával, a katekuménusok tanításával. Az evangéliumi szolgálat minden kötelességét ők töltik be híveik között; ők látogatják a beteget, a szegényeket, szomorkodókat s oly gyakran, amint csak lehetséges, parókiájuk összes tagjait”.

Az istentiszteletre vonatkozólag a következőket kell megjegyezni: Genfben nincs hétköznapi istentisztelet, nincs vasárnap délutáni istentisztelet sem, ahogy azt mi értjük. A vasárnap délelőtt az igehirdetés főalkalma. Genf 87,000 református lakossága 46 prédikációt hallgathat francia nyelven, ezenkívül van egy német s egy olasz nyelvű istentisztelet s a skót egyház egy angol nyelvű istentiszteletet tart. E 46 istentiszteleten kívül, mely a felnőttek számára van, 17 a katekuménusoknak tartott istentisztelet van, hat az ifjúság s egy a cserkészek számára. A nagy parókiák 9-kor tartják az ifjúsági, 10-kor a gyülekezeti s 12-kor a katekuménusok számára az istentiszteletet. A két nagy evangélizáló mozgalom, melyekről külön óhajtók beszámolni, szintén három istentiszteletet tart. Minden parókus keretén belül van még vasárnapi iskola, néhol nem is egy, de több. Az igehirdetés tehát nagyszerűen meg van szervezve s pompásan van beosztva. A délutáni órákra sem marad az éhező lélek vallásos táplálék nélkül. Az evangélizáló mozgalmak műsoros vallásos délutánokat, estélyeket tartanak. Vallásos egyletek ünnepélyeket rendeznek, vagy kirándulásokat szerveznek s vagy a hajón, vagy kint a szabadban istentiszteletet tartanak s ezen kirándulásokra mindenki meg van hívva, sőt örülnek a minél több jelentkezőnek. Vasárnap este pedig, rendszeren a Madelaine templomban, vallásos estély van, a nálunk szokásos szavaltatok nélkül. Télen összefüggő nagy programja van ezen vasárnap estének. A legkiválóbb svájci, francia szónokok tartanak egy-egy pompás előadást, mely előtt s után művészi orgona-, ének-, hegedűszámok vannak. Ima kezd s fejezi be ezen estélyt. Az egyik ilyen estély feledhetetlen marad előttem. Egy kiváló művész, ki emellett papi, mély vallásossággal telt ember, beszélt a zene és vallás összefüggéséről, kapcsolatairól előttem eddig nem hallott rajongással, hozzáértéssel. Azután felvett egy bibliai igét, megmagyarázta azt s bemutatta, hogy ezen igét miként fejezte Bach, Beethoven, Händel stb., hol ének-, hol hegedűszóval, hol orgonajátékkal, vagy három hangszerrel

illusztrálta az ige kifejezte s művészileg átélte vallásos élményt. A közönség, velem együtt, el volt varázsoltva s elhallgattuk volna reggelig is e, mint mindig, úgy akkor is fél 9-kor kezdődő ünnepélyt, mely eddig nem sejtelt tiszta légkörbe, a szentség és szépség nem érzett magaslataira vitt fel bennünket. A debreceni Kistemplom nagyságával vetekedő templomban fél 9-kor már nem is kaphatni helyet, annyira kedveltek ezek a vallásos estélyek, melyek bőven kárpótolják a mi vasárnap délutáni istentiszteleteinket. A nagy parókiák a konfirmációi ünnepség előtt rendeznek egy vasárnap esti istentiszteleti ciklust a katekuménusok és szüleik részére. Az idén az Úri imáról tartottak egy ilyen, 6 vasárnapra terjedő előadásorozatot. A mi hétköznapi istentiszteleteinket részben a bibliakörök, részben pedig a különféle egyletek istentisztelet elemeivel, ének-imával átszőtt összejövetelei pótolják.

A lelkész liturgiális tevékenységeiről a keresztelés, esketés, temetés, úrvacsora ismertetése alkalmával úgy vélem, eléggé részletesen írtam s itt újra megjegyzem, hogy mindezen tevékenységeknek helye a templom, melytől csak a legritkább esetekben van eltérés. A temetésnél is hovatovább mind többen veszik igénybe a templomot, mivel az még jobban kiragad a gyász leverő képei közül s inkább Isten elé állít, mint a megszokott lakószobák, a megholtra emlékeztető sok-sok emlék közvetlen látása. Minden liturgiális funkció ingyenes, ingyenes a templom használata is s ha az örvendő vagy gyászos felek valamelyik lelkész személyéhez ragaszkodnak, úgy az akkor is elvégzi e cselekvényeket, szintén ingyen, ha nem is ő a soros, ha nem is ő a parókus. Genfben az egyház valóban ad a híveknek, nemcsak jó pénzért, de ingyen s szeretetből még azoknak is, kik egy fillérrel sem járulnak hozzá annak fenntartásához, mert ezen egyház érzi, hogy azért van, hogy megkeresse, megtartsa azt, ami elveszett, hogy neki anyaszentegyháznak kell lennie.

(Folytatjuk)

Dr. I. E.

Iskola

Középiskolai problémák.

(Folytatása és vége.)

A tanulmányi eredmények javítása érdekében helyes volna diáktanulmányi naplók bevezetése. Kis alakban olyanok lennének ezek, mint az osztály tanulmányi naplók, amikbe minden óra végén a tanár bediktálna a következő órára kihagyott leckét. A szülő, vagy helyettese minden napi leckét aláírásával tudomásul venne. Így előzhetnénk meg azt a sok panaszt, amit szülők részéről hallunk, hogy tudniillik sohasem tudják ellenőrizni a gyermekek kihagyott leckéit.

A dolgozat-írások mai formája ellen is sok kifogás tehető. Nem sok jó hatását lehet tapasztalni s legtöbbször lopásra szoktatja a tanulót. Azt hiszem, jobban megközelítenénk a célt, ha csak minden hónapban egyszerűbb, központi-
lag, például a főigazgatóságok által kitűzött témákat dolgoztatnánk ki. Ezáltal kontrollálni lehetne a tanmenetek pontos betartását és minden iskolában el lehetne érni a minimális követelmények föltétlen kielégítését. Az új tanterv a matematika tanításánál már redukálta is a dolgozatok számát.

Természetesen a legnagyobb szigorúsággal kellene keresztül vinni a törvényben előírt létszámcökkentést. 70—80 tanulót képtelenség együtt helyesen tanítani. De a megoldás csak párhuzamos osztályok felállításával lehetséges, mert jelentkező tanulók visszautasítása nagyon igazságtalan eljárás. Sajnos, sok helyen a törvény rendelkezései ellenére, maga a kultuszminisztérium akadályozza meg a megfelelő számú párhuzamos osztály felállítását.

A modern élet vívmányainak felhasználását jelentené a film, rádió és a gramofon bevezetése az iskolába. Földrajzoktatás ma már szinte elképzelhetetlen film nélkül. De jó hasznát lehet venni a filmnek a természetrajz és történelem, sőt még az irodalomtörténet és az idegen nyelvek tanításánál is. Tovább megyek! Pontos, jól sikerült részleteiben megnagyított fizikai kísérletek filmen való bemutatása is nagyobb eredménnyel járna, mint az olcsó, nem megfelelő, rossz szertári eszközökkel való kinlódás. Hiszen az iskolai kísérletek arról nevezetese, hogy csak a legritkább esetekben sikerülnek. A gramofonnak idegen nyelvek tanításánál lehetne nagyon jó hasznát venni. Vagy itt van a rádió is. Milyen jó hatású lenne, ha havonta egyszer felsőbb osztályosok híres magyar tudósok ajkáról halhatnák azoknak a nagyobb részeknek új megvilágítású összefoglalását, amiről abban a hónapban tanultak. Még a tanárra is jó hatása volna ennek: igyekezne elvégezni az anyagot s igyekezne jó előadásokat tartani. És a művészeti nevelésnek, idegen nyelvek tanításának milyen hatékony eszközévé tehetnénk a rádiót! Persze, a kultuszminisztériumnak gondoskodni kellene arról, hogy olcsó és jó moziberendezések, filmek, gramofonkészülékek, rádiók álljanak az iskolák rendelkezésére. A mostani rendszer, amikor a tanulók nem a tanítás menetének megfelelően, inkább vasútpolitikai szempontból összeválogatott filmeket kötelesek nézegetni, nem mondható megfelelőnek.

A nevelés másik területén, a testi nevelésnél szintén sok anomáliát találunk. Tény, hogy a 10—20 év előtti iskolázás egyoldalú volt, mert majdnem kizárólag a szellemi nevelést hangsúlyozta. A harmónia hangoztatásával újabban a testi nevelés kezd az iskolák főgondja lenni. Csak az a baj, hogy túlságba megyünk. Ne értsen félre senki: híve vagyok a helyes irányú

testnevelésnek, minden nap szoktam tornázni, de amit ma sok iskolában látunk, az már nem testnevelés, hanem sport, versenyre való trenírozás, ami pedig föltétlenül káros a fiatal szervezetre. A gyerekek között már nemcsak a futballörület ellen kell küzdeni. Ma már minden gyermeket hétfőn Sporthírlappal a kezében lehet látni, a magyar és külföldi rekordereket jobban ismerik, mint Petőfi Sándort, vagy az Aranybullát s az ember megdöbbenéssel látja, hogy sok fiatal gyerek minden délután két órától hat óráig dobja a súlyt, a diszkoszt és a gelyt, mint valami hivatalos atléta. Igenis, legyen a testnevelés általános, intenzív, de maradjon ez csak testnevelés és ne fajuljon sporttá, tréningé. Sport nem való még a középiskolásoknak, sportklub nem való a középiskolába.

Még nagyobbat vétkezünk a harmónikus nevelés elve ellen az erkölcsi nevelés terén. Ezen a téren vár a legtöbb teendő a magyar tanárságra. Mert a nevelésnek igazán véve ez a legfontosabb része és épen itt találunk tapogatózásokra, kísérletezésekre, szélsőségekre. Elismerem, roppant nehéz, roppant kényes feladat ez, tudom, hogy a vallásánknak van minden tanár között a legszebb, legfontosabb és legnehezebb feladata, — de mert az iskola helyes munkája épen a nevelésnek ezen a részén fordul meg, itt kell lehetőleg minden oldalról megnézni, megvizsgálni a tennivalókat.

Sok középiskolában az erkölcsi nevelés érdekében majdnem semmit sem csinálnak. Hagyják ezt a szülői házra, azzal az indokolással, hogy a gyerek úgy is csak a nap ötödrészét tölti az iskolában. Pedig a szülői háznak igen sokszor nincs ideje, nincs is kellő jártassága az erkölcsi nevelés helyes keresztülvitelére. Épen ezért az iskolának meg kell találni a módját, hogy a nevelésnek ezt a részét is magára vegye. Legalább is vezesse, irányítsa.

Közélet

Nem mi mondjuk!

Nagyon érdekes vezércikk jelent meg a Pesti Hírlap november 12-iki számában Urmánczy Nándor tollából „Roma locuta” cím alatt. Aki nem olvasta volna, melegen ajánlom figyelmébe! Ebben elírja, hogy a kolozsvári minorita-rend templomát és minden vagyonát a pápa odaadta az oláhoknak s felkiált nagy fájdalmasan: „Ha ezt a vérlázító igazságtalanságot, ha ezt a sátdiktálta cselekedetet nem velünk magyarokkal, hanem bármilyen utolsó nációval szemben követi el Róma, világszenzáció lesz belőle. De mi még fel sem jajdulunk”. Tovább: „Dehát nincs ez így rendjén. Mit vétettünk mi Rómának, hogy beállott ellenségeink sorába? Hogy beáll fosztogatni csehek, szerbek, oláhok módjára”. Még tovább: „Ennyi igazságtalanságra még az isteni gondviselésbe

vetett hitünk is ingadozni kezd”. Szinte bele tudom élni magam ebbe a lelkiállapotba, mert én is így érzem ezeket, azzal a különbséggel, hogy én már régóta tudom azt, hogy Róma nekünk ellenségünk, míg Urmánczynál a veszteség fájdalmát a nagy csalódás keserősége is erősíti. *Próbáltuk volna csak mi megkapni, mi, református magyarok! azt a minorita templomot, azóta már folya a testvér-vér, de mert oláhok kapták és a pápa adta nekik, hálás köszönettel fogadja mindenki az arcucsapást.*

Én is azt kérdelem Urmánczy Nándorral, különösen Mikes püspök úrtól, hogy: „Miért hallgatnak most ők, püspökök?” Azt kérdelem a katolikus nagygyűléstől és elnökétől: „Miért nem tiltakoznak? A mexicói kultúrharcban állást tudtak foglalni”, „Magyar” református testvéreik ellen hadat tudtak üzenni, pedig mi semmit el nem vettünk tőlük, egy talpalattnyi földet se, míg az „oláh” katolikus testvéreik egyik pillérüket döntötték ki, miért nem tiltakoznak, miért nem üzennek hát hadat most az „oláh” katolikusoknak? Vagy ennek is mi szenvedjük az átkát?

Bizonyságot adni arról, hogy nem nemzetközi, hanem magyar katolikusok: cselekedjenek. Hogy mit, megmondja Urmánczy Nándor, aki szintén római katolikus ember s megígéri, hogy a pápa szavait a magyar katolikusok fejezik be. **Biky Gábor.**

Külföld

A parányi olasz valdens egyháznak az elmúlt év folyamán több mint 900,000 líra bevétele volt önkéntes adományokból, amelynek kb. a fele az egészen szegény hegylakó parasztoktól került ki.

Az északamerikai methodisták híres egyházi lapja, a Christian Advocate, az idén volt száz esztendő. Ezt a nevezetes jubileumot azzal ünnepelte, hogy 20,000 új előfizetőt szerzett.

A 30 milliós ukrán nép kebelében megrázó komolyságú református szellemű evangéliumi ébredés mutatkozik néhány év óta. Az orosz, lengyel és oláh állami és egyházi hatóságok minden rosszakarata ellenére is eleddig körülbelül 300 lélek hagyta ott a görög egyesült, ill. nem egyesült egyházakat és lett forma szerint reformátussá; de az ébredéstől megragadott s a tiszta evangélium hatásának kitett lelkek száma 10,000-nél is többre tehető.

A berlini egyetemen rendszeresen tartatnak kollégiumok a protestáns egyházi sajtóról.

A német szociállisták lapja, a „Vorwärts” igen nagy elismeréssel nyilatkozik a Berlin környékén létesített keresztyén munkáskolóniákról, amelyekben 650 munkanélküli és hajléktalan munkás találhat elhelyezésre. **rl.**

Irodalom

„Iparos könyvtár“ címmel életrevaló vállalkozás indult meg azzal a céllal, hogy a magyar iparos társadalmat felvilágosítsa mindazon kérdésekről, amelyek gazdaságilag, vagy társadalmilag legjobban érintik. A könyvsorozat első számában *Füredy Lajos* „Az iparosság adói“ címmel részletes tájékoztatót ad az iparosokat érdeklő adózási rendelkezésekről. A 68 oldalas könyv ára 15.000 korona és kapható úgy az egyes ipartestületekben, mint az „Iparos könyvtár“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 24.)

Elkészült a **Debreceni Reformátusok Naptára**, gapható a központi lelkészi hivatalban. A rendkívül gazdag tartalmú, sok képpel illusztrált naptár ára, a minél nagyobb terjedés céljából, csak 15.000 koronában van megállapítva. Szeretettel hívjuk fel a naptárra olvasóink figyelmét.

Különfélék

Baltazár Dezső püspökünket az egyházkerületi gyűlés első napján az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmegye küldöttsége külön üdvözölte abból az alkalomból, hogy püspöki szolgálatának 15-ik évét már betöltötte.

Egyházkerületi gyűlés. November 24-én 9 órakor kezdődött meg a tiszántúli református egyházkerület rendes közgyűlése. A megnyitó imát dr. Baltazár Dezső püspök mondta. Ugyancsak ő tartotta a megnyitó beszédet is. Baltazár Dezső indítványára a közgyűlés táviratilag üdvözölte a Kormányzó urat és a betegségéből örvendetesen javuló gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnokot, aki remélhetőleg a jövő, tavaszi egyházkerületi gyűlésen már elnökölni fog. Baltazár püspök megnyitó beszédében megemlékezett a mohácsi katasztrófa 400 éves évfordulójáról, valamint rátért az egyetem és kollégium közötti követelés ügyére. Kérte az egyházkerületi közgyűlést, hogy foglaljon határozott állást amellet, hogy az egyetem központi épülete minél előbb megvalósulást nyerjen, hogy ezáltal a kollégium a nevelés terén, saját fiai részére megvalósíthassa azt a missziót, amelyre köteleztetett. Majd három jubiláló egyházi ember érdemeit méltatta. Ezek Nagy Imre biharugrai lelkész, László Gyula szabolcsbákai tanító, Hódy Béla debreceni levéltárnok. Napirend előtt Török Imre, a kerület legidősebb esperese kért szót, aki lelkes beszédben méltatta dr. Baltazár Dezső püspök érdemeit és meleg szeretettel üdvözölte püspöki működése 15 éves évfordulóján. Baltazár püspök meghatottan köszönte meg a szíves üdvözlő szavakat. Az alakulás után a Révész-emléknap következett. A kollégiumi kántus éneke után dr. Baltazár Dezső püspök mondott rövid

megnyitót. Ezután S. Szabó József főgimnáziumi igazgató akadémiai színvonalú tanulmányban emlékezett meg Révész Imréről. Az emlékebeszéd után a Tudományos Akadémia, a Tisza István Tudomány-Egyetem, a Történelmi Társulat és még vagy nyolc testület képviselői mondottak üdvözlő beszédet. A Révész Imre emlékét megőrkítő határozati javaslatot dr. Tóth Lajos egyetemi tanár, egyházkerületi főjegyző terjesztette elő. Baltazár püspök záróbeszéde után, a kollégiumi kántus éneke rekesztette be a lélekemelő ünnepélyt, amely után az egyházkerületi főgyűlés a tárgysorozat tárgyalására tért át.

Egyházművészeti kiállítás lesz a jövő hónap elején, dec. 4., 5., 6-án a kollégium dísztermében. Lelkes műbarátok a református egyház értékes régiségeit fogják izléses csoportosításban bemutatni. Együtt láthatók majd a legregibb úrasztalterítők, kelyhek és úrasztali edények, bibliák, zsoltárok. A rendező-bizottság ezúton is felkéri a közönséget, hogy akinek a birtokában ilyen egyháztárgyszaki tárgyak vannak, küldjék be a központi lelkészi hivatalba, Debrecenbe.

Leánykálvineumi ünnepély Kisújszálláson. Szépen sikerült leánykálvineumi ünnepély volt november 19-én Kisújszálláson. A városi színházban a kollégiumi kiskántus éneke nyitotta meg a magas nivójú műsoros estélyt. Alkalmi beszédet a fáradhatatlan, apostoli buzgalmú Kiss Ferenc egyetemi tanár tartott. Páricsy Pál hegedűművész élvezetes játékával gyönyörködtette a szép számmal egybesereglett közönséget, a helybeli műkedvelők egyfelvonásos vígjátékot adtak elő, az ünnepélyt a kiskántus éneke zárta be.

Ferencz József királyunk halálának tíz éves évfordulóját gyászünnepély keretében ülte meg a debreceni Tisza István Tudomány-Egyetem. A kollégium dísztermében d. e. 11 órakor szép és előkelő közönség gyűlt egybe. Debrecen város előkelősége kegyeletes szívvvel vett részt a gyászünnepélyen. A kollégiumi kántus éneke után dr. Lencz Géza egyetemi prorektor nyitotta meg az ünnepséget, majd dr. rugonfalvi Kiss István egyetemi tanár tartott értékes emlékebeszédet. Az ünnepélyt a kántus éneke zárta be.

A Dóczyisták vasárnapi hangversenye szép sikerrel folyt le. A volt Dóczyisták a múlt év végén szövetségbe tömörültek és megalakították a „Volt Iskolatársak Szövetségét“, amely minden fáradozását arra irányítja, hogy a Dóczy-intézet kibővítéséhez szükséges anyagiak egy részét összehozza. A Dóczy-intézet javára rendezték az intézet volt növendékei a vasárnapi nagytemplomi hangversenyt is, amely fényes erkölcsi és anyagi sikert eredményezett. Ünnepi beszédet dr. Révész Imre, református lelkész tartott. Részt vett az ünnepélyen a Dóczy-intézet énekkara, a kollégiumi kántus és a 11. gyalogezred zenekara, Szabó Emil zene-

iskolai tanár pedig orgonajátékával gyönyörködtette a közönséget.

A Soli Deo Gloria Diákszövetség e felév folyamán négy előadást rendezett az egyetemi közönség részére. — Előadtak: dr. Varga Zsigmond, dr. Mitrovics Gyula. Az utolsó előadás november 25-én ment végbe a Kollégium dísztermében, ahol a kerületi gyűlés résztvevői megjelenése mellett Csikesz Sándor egyetemi tanár „A magyar protestánsizmus problémái” címmel tartott lendületes előadást. Az előadás felelet volt Szabó Dezsőnek, az ismert írónak, az ORLE. konferenciájához intézett röpiratára. Az ünnepély elején és végén énekelt a kollégiumi Kántus.

A kollégiumi Kántus „Nagy—Doboz” emlékünnepe november 23-án, d. u. 5 órakor ment végbe a kollégiumi Énekeremben. Az ünnepélyt a Kántus gyászenéke nyitotta meg, melyet az énekkar kitűnő karnagya, Szigethy Gyula főiskolai énektanár vezényelt. Ezután dr. Erdős Károly lelkész-képző-intézet igazgató emlékezett meg boldog emlékezetű vajdái Nagy Lajos és felesége, Dobozy Erzsébet kegyes alapítókról. A hangverseny egyik leglátványosabb száma volt Solymosi József hh. humoros felolvasása. Az ünnepélyen részt vett még a kollégiumi Kántus több énekszámával, Barcsa József és Farkas Pál hittanhallgatók szavalattal, Kardos Lajos hh. pedig hegedűszóval.

Szigethy Gyula főiskolai énektanár, boldog-emlékezetű Mácsai Sándor utóda, 1926 november 25-én tette az egyházkerületi közgyűlés színe előtt hivatali esküjét. Adja az Isten, hogy a nagymúltú, méltó elődnek a tanítvány lehessen méltó utóda.

Az ország minden részében nő az érdeklődés az ifjúsági egyesületi munka iránt. Az evangélikusok vezető emberei a napokban tanácskoztak egy evangélikus ifjúsági titkár beállításáról és a jelek szerint január elsején már állását el is foglalhatja. A reformátusoknál a Hit és Szolgálat mozgalom vállalta magára egy külön református országos titkár beállítását.

KIE. titkárok tanulmányútja a Felvidéken. Az országos KIE. nagygyűlés után kb. 6—7 ifjúsági egyesületi titkár tesz látogatást a pozsonyi, losonci és besztercebányai Keresztény Ifjúsági Egyesületekben az ottani munka tanulmányozására. Ezeken a helyeken 2—3 emeletes palotákban él a KIE. és több ezer fiatalember áll a gondozása alatt. Nem érdektelen megemlíteni azt, hogy a cseh kormány kétharmad részét fedezte az építési költségeknek.

Halálozás. Garsik Nagysallai István, a császári református egyháznak 30 éven keresztül volt hűséges lelkipásztora. Az áldott munkásság után, 60 éves korában, nov. 11-én magához szólította az Úr. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. Áldott legyen emlékezte!

A Baltazár-Amerikai Alapítvány vagyona 1926 június 30-án 1542 millió korona volt.

A Hit és Szolgálat zászlója Derecskén bomlott ki először a Tiszántul. Oda gyűltek össze közelről-távolról a gyülekezetek tagjai, lelkipásztorai és tanítói két felejthetetlen napra. Mintegy 300-an voltak csak azok, akik a derecskei gyülekezet szeretetéből és áldozatkészségéből nem csak kiválóan értékes lelki, de bőséges testi táplálékban is részesültek. A Hit és Szolgálat mozgalom emberei az alábbi gyülekezetekből jöttek előtt beszéltek: Monostorpályi, Budapest, Konyár, Debrecen, Pocsaj, Püspök-ladány, Sáránd, Tépe, Berettyóújfalu, Szentpéterszeg, Hajduböszörmény, Esztár, Hajduhadház, Berettyószentmárton, Hajdubagos, Nagyrábé, Sámson, Panyola, Szamoskér és mindennek felett az örvendezve szolgáló mintegy kilencezer lelkes Derecske. Az előadók lelkük legjavát igyekeztek átadni az egész nyülekezetnek, külön is a lelkészeknek, tanítóknak, ifjúságnak, nőknek, gyermekeknek. Összesen circa 20 előadásban, illetve prédikációkban. Az egyes előadásokat áldásos megbeszélések követték. Az előadók közt voltak: Czegléd Sándor, Révész Imre, Vass Vince, Bereczky Albert, Uray Sándor, Dancsházy Sándor, Gönczy Béla, Fekete Gyula, Csia Sándor. A konferencia megbeszélésein részt vett lelkészek: F. Varga L. esperes, dr. Hajdu Gyula, Ördög Lajos, Nagy István, Zitás István, Nagy L., Ury Ferencz, Molnár Zoltán, dr. Szász Imre, Kósa Béla. A Hit és Szolgálat nem külön egyesület. Alapszabálya nincs. Ennek a mozgalomnak mindenki tagja és munkása lehet, aki életét a mi református egyházunk hite szerint Krisztusnak oda adta a Szolgálatra, mint a derecskeiek hűséges pásztora Vadon Béla is és jó segítő társai Fekete Gusztáv vall. t. lelkész és Kovács Kálmán s.-lelkész. Isten legyen velük és segítse többről-többré őket. *Kósa Béla.*

A debreceni Kávinisták Templomegyesületének vallásos szakcsoportja november 26-án, a Kollégium dísztermében összejövetelt rendezett. Siposs Imre T. E. titkár „Új reformáció” címmel tartott értékes előadást. Közreműködött a Főgimnázium Vegyeskara is, Szigethy Gyula énektanár vezetésével.

Harangavató és lelkészbeiktatás volt nov. 14-én Gyúron. A harangavató imádságot dr. Kovács J. István teológiai igazgató mondotta. Az újonnan megválasztott lelkészt, vitéz Bogár Jánost pedig Varga Sándor esperes iktatta be.

Lelkészmeghívás. A nyugdíjazás folytán megüresedett velencei református egyház Vályi Miklós székesfehérvári hitokató-lelkészt hívta meg lelkipásztorául. Az Isten tegye áldottá az új lelkész mindennemű foglalatoságát gyülekezetében!

Adomány. Dr. Rimaszombaty Imre zirci ügyvéd a budai református elemi iskola harmóniumának a beszerzéséhez három és fél millió koronát adományozott. Aki bőven vet, bőven is arat!

Kun József késműves és műköszörüs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

A magyar református segélyegylet harmincegymilliókétszáz ezer koronát osztott ki segélyül arra szorult egyházaknak. És pedig Polgár 2 millió, Tiszanagyfalu 1 millió, Magyarcsanak 1 millió, Szarvas 3 és fél millió, Almosd 1 és fél millió, Ajak 1 és fél millió, Kopócsapáti 1 és fél millió, Bucsatelep 2 millió, Nyirjákó 1 és fél millió, Nyirábrány 1 és fél millió, Ófehértó 1 és fél millió, Geszteréd 1 és fél millió, Jármí 1 millió, Papos 1 és fél millió, Csaholc 2 millió, Kiszekeres 1 és fél millió, Jánk 1 és fél millió, Tiszacsécse 1 és fél millió, Szamosújlak 1 és fél millió, Hermánszeg 1 millió kétszáz ezer koronát kapott.

Bírósági tárgyalások voltak a kerületi közgyűlés első napjának délutánján. Három tanácsban húsz ügyet intéztek el. A továbbiakról a jövő számban referálunk.

A debreceni „Bethlen Gábor Kör” 1926 november 15-én tartotta nagy érdeklődés mellett alakuló közgyűlését. Elnökké választott egyhangúlag Magyar Bertalan 4. é. hittanhallgató.

A nagytszeteletű lelkész urak figyelmébe! December 5-én, reggel 8 órakor a debreceni református főgimnáziumban a cserkészmunkát megindítani óhajtok számára előadást tart a kerület vezetősége. Nagyon kérjük nagytszeteletű urat, méltóztassék erre az alkalomra gyülekezetéből egy, vagy több önként vállalkozó s.-lelkészt vagy tanítót, vagy más intelligens embert küldeni. Az előadás után a kerület cserkésztszjei gyűlést tartanak, ahol a Nemzeti Nagyábor tanulságairól lesz szó. Debrecen, 1926 nov. 24. A IX. cserkészkerület vezetősége.

Hétköznapi vásár. Az első hétköznapi vásár Kiskunhalason — melyet a református egyház kezdeményezésére mondott ki a képviselőtestület — november 17-én, szerdán volt és nagy népességnek örvendett.

Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
2568—1926. szám.

Körlevél.

Nagytszeteletű Esperes Úr!

A böles vezetése alatt álló egyházmegye lelkészeit méltóztassék figyelmeztetni, hogy az 1925. évi 8000 V. K. M. szánú rendelettel elrendelt fél-évi (minden év június és december havában esz-közlendő) igazolási kötelezettségünknek úgy most, mint a jövőben mindenkor *késedeem nélkül* tegyennek eleget, mert csak ebben az esetben kerülhető el az, hogy családi pótlékuk az igazolás elmulasztása miatt visszatartassék.

Felesleges, sőt teljesen hiábavaló az a mind gyakrabban előforduló eljárás, hogy egyes lelkészek a saját hibájukból elmaradt járandóságai roronkivüli folyósítása céljából külső pártfogókat keresnek, mert az ily késedelmes igazolások esetén a visszatartott családi pótlék ügyis csak a legközelebbi utalványozási időszak alkalmával folyósítható s a késedelmes igazolások az adminisztrációt munkáját csak indokolatlanul megnehezítik.

Debrecen 1926. november. 20.

Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

2882—1926 szám.

Körlevél.

Nagytszeteletű Esperes Úr!

Az egytetemes konvent, 33—1926. sz. határozata 4 pontjában az espereseket a hátralékos nyugdíjintézeti járulékok befizetésének szorgalmazására kötelezte.

E határozat alapján a lelkészi nyugdíjintézeti végrehajtóbizottság f. évi szeptember hó 18-án 2.504 és október hó 26-án 2.908 sz. alatt kiadott körlevelében úgy az espereseket, mint a nyugdíjintézeti pénzkezelőket ismételten felhívta a nyugdíjintézeti járulékok behajtása iránt szükséges intézkedések megtételére. Ezek az intézkedések — amint a lelkészi nyugdíjintézeti végrehajtó bizottság 3068—

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35.

24—52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák clesó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAARÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

1926. sz. alatt kelt átiratában jelzi — nemcsak hogy a kívánt eredménnyel nem jártak, de az eddigi befizetések még az előző évek amugyis kedvezőtlen befizetéseinek is lényegesen alatta maradtak, noha a járulékok zömét — az eddigi tapasztalat szerint — az őszi s főleg november hóban szokták befizetni.

Minthogy a nyugdíjak, özvegyi évjáradékok és neveltetési segélyek akadálytalan kiszolgáltatásának biztosítása a nyugdíjintézeti járulékok rendszeres és pontos befizetését egyenesen megköveteli, felkérem Nagytiszteletedet, hogy a nyugdíjintézeti járulékok befizetését eddig elmulasztott lelkészeket és egyházakat méltóztassék sürgősen felhívni mulasztásuk igazolására s az összegyűjtött igazoló jelentéseket legkésőbb december hó 15-ig méltóztassék hozzám felterjeszteni.

Debrecen, 1926. nov. 20.

Atyafiságos szeretettel

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD :

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betöré-
ses-lopás-, szá litmány- és élet-biztosítá-
sokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

33—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbiter-
eknek és egyháztalagoknak a főtiszteletű és méltó-
ágos egyházkerületi E nőkséggel történt meg-
alapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

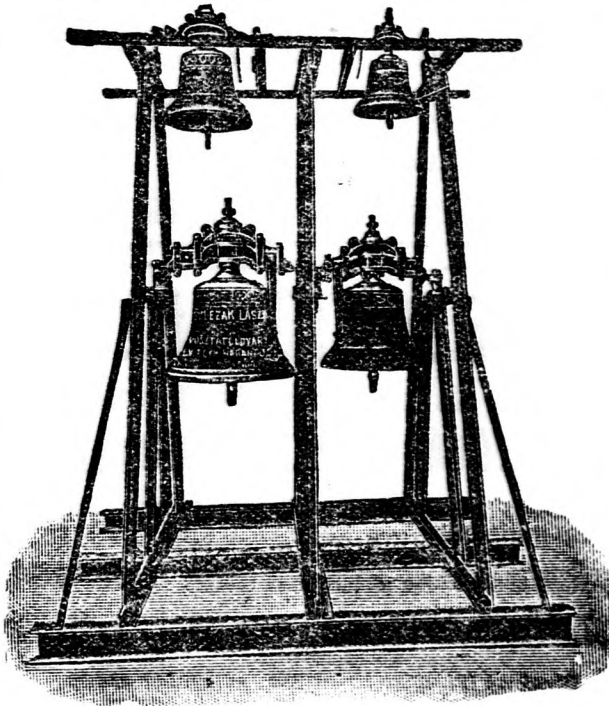
Debreczeni István
órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyá-
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ŐB-
HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon
aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevelével és az 1925. Orsz.
Kézművesipari Társulat versenyein a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve
és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által
díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít :

Új Orgonákat,
Orgonasípokát,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szak-
szerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék ésköltségmentesen díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpolda,
Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

**VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.**

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

4-4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK**IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF**

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SAJÁT HÁZ) Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.**Legcélsebb ajándék lelkész urak részére a palást.**Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon
és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a négyesületek hasonló
ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s. lelkészünket, ki
ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy
mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy
papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból
értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok
szolid kiállításával a lelkészek tetszését és megalégedését vívta
ki. Ezért felkérem, sziveskedjék engemet lehetőleg postafor-
dultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e
egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figye-
lembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes
ambícióju, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhaji-
juk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy
magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtanók, hogy
az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint
kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szives üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított
palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szerezünk.Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.
Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készít-
tettem és azzal meg vagyok elégedve.
Debrecen, 1909 apr. 24.

Hazafias tisztelettel: Eröss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOSvasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT

egyházi-, irodalmi

könyvujdonságok:

Czeplédy Sándor: Sylvester bibliai kézi- könyve	K	30,000.—
Czeplédy Sándorné: Szent fogadástétel (Konfirmációi emlék)	"	4,500.—
Czeplédy Sándor: Követlek uram	"	6,000.—
Gyülvézi István: Én vagyok az út (Egy- házi beszédek)	"	18,000.—
Hastings: A mintakép	"	50,000.—
Herpay Gábor dr.: Nemes családok Hajdú- vármegyében	"	100,000.—
I Fioretti di San Francesco: Assisi szent Ferenc kis virágos kertje. (For- dította: Tormay Cecilia)	"	22,500.—
Kesztyűsné Balogh Margit: Te henned biztunk (Történeti kis regény	"	6,000.—
Kesztyűsné Balogh Margit: Lélekrablás Kováts Tibor tanár: Karénekeskönyv (Zsoltárok és dicséretetek a magyar református egyházi énekkarok szá- mára)	"	45,000.—
Makkai Sándor: Aratás (Előadások, Ecc- lesia, Militans Beszédek, Feltáma- dunk. Művészet és Irodalom)	"	85,000.—
Ravasz László: Emberélet útjának felén Révész Imre: Mennyei nász-dal	"	125,000.—
Szabó Dezső: A magyar protestánsizmus problémái	"	25,000.—
Uray Sándor: Lelkészi szolgálati napló (Minden református lelkésznek nél- külözhetetlen)	"	12,500.—
Vásárhelyi János: Megvizsgáltatva— vizsgálni	"	50,000.—
Vass Vince: Baptisták, Nazarénusok, Methodisták, Üdvhadsereg, Advent- tisták, Nemzetközi Bibliatanulók	"	87,500.—
Vass Vince: Jókai kálvinizmusa	"	18,000.—
Záborszky János: Bibliaolvasó kalauz (Nyolc hétre napi jegyzetekkel)	"	5,000.—
	"	4,800.—

MÉLIUSZ KIS KÖNYVTÁRA. Szerkeszti Uray Sándor.
A 10 füzet együtt 45.000 korona.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”könyv-, papir-, írószer- és
zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

◊ Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedálunk. ◊